

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Καθηγητή Σπύρου Κίντζιου, Υποψήφιου Πρύτανη Γ.Π.Α.

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Σε λιγότερο από δύο έτη, το 2020, το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών θα κλείσει έναν ολόκληρο αιώνα λειτουργίας και προσφοράς στη χώρα. Η επέτειος αυτή αποτελεί ένα σημαντικό ορόσημο, τόσο συμβολικό, όσο και ουσιαστικό. Το Πανεπιστήμιό μας συνέβαλε, όσο κανένα άλλο, στην αναδιάρθρωση και ανάπτυξη της γεωργικής παραγωγής, τη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων και την ανάπτυξη και διάχυση της καινοτομίας τόσο σε ακαδημαϊκό όσο και πρακτικό επίπεδο.

Το χρονικό αυτό ορόσημο συνοδεύεται από νέες προκλήσεις για το Ίδρυμά μας. Η διαρκής εξέλιξη της επιστήμης, η οποία μετουσιώνεται σε εξειδικευμένα προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας, προϋποθέτει τόσο ένα υψηλό επίπεδο έρευνας όσο και ένα αποτελεσματικό μηχανισμό μεταφοράς της γνώσης στην κοινωνία. Αποτελεί βασική αποστολή του Πανεπιστημίου μας η συμβολή, μέσα από την έρευνα και την εκπαίδευση, στη βελτίωση της επιστημονικής και τεχνολογικής στάθμης του αγροδιατροφικού τομέα.

Από την άλλη πλευρά, ο διαρκώς μεταβαλλόμενος ακαδημαϊκός χάρτης της χώρας δημιουργεί νέα δεδομένα. Η ίδρυση νέων γεωπονικών Σχολών σε συνδυασμό με τις ήδη υφιστάμενες και ο αυξημένος αριθμός εισαγωγής φοιτητών σε αυτές, έχει προκαλέσει «πληθωριστικά» φαινόμενα στη γεωπονική εκπαίδευση. Παράλληλα, η ίδρυση Τμημάτων με συναφή προς τα δικά μας αντικείμενα σε γειτονικά Ιδρύματα, όπως το νεόκοπο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής και ενδεχομένως το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, δημιουργεί πρωτόγνωρες συνθήκες ανταγωνισμού και, ως ένα βαθμό, κλίμα αβεβαιότητας για το μέλλον του ΓΠΑ. Δεν θα πρέπει, ωστόσο, να ξεχνάμε ότι το Πανεπιστήμιό μας υπερέχει ποιοτικά έναντι των υπολοίπων, καθώς είναι το μόνο το οποίο συγκεντρώνει όλα τα θεματικά επιστημονικά πεδία της ευρύτερης γεωπονικής επιστήμης, ενώ κάθε Τμήμα του ΓΠΑ είναι στελεχωμένο και δραστηριοποιείται σε επίπεδο ισοδύναμο, αν όχι ανώτερο, από ότι ολόκληρες Σχολές σε άλλα Ιδρύματα. Αυτή η μοναδικότητα είναι το συγκριτικό πλεονέκτημα μας.

Θεωρώ ότι έχουν πλέον ωριμάσει οι συνθήκες για να προχωρήσουμε, χωρίς φόβο αλλά με ασφάλεια και σύνεση στις απαιτούμενες αλλαγές που θα καταλήξουν σε μία ουσιαστική αναγέννηση του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Οι αλλαγές αυτές θα θωρακίσουν το Ίδρυμά μας απέναντι στις τρέχουσες και μελλοντικές αλλαγές του τοπίου της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ταυτόχρονα, θα μας καταστήσουν ικανούς να ηγηθούμε ξανά του ευρύτερου γεωπονικού και γεωτεχνικού κλάδου, καθορίζοντας, ως πρωταγωνιστές, το στίγμα των εξελίξεων σε όλη την κλίμακα του αγροδιατροφικού τομέα.

Το όραμα και οι θέσεις μου για το Πανεπιστήμιο μας εκπορεύονται από τις *βασικές και αδιαπραγμάτευτες αρχές του Δημόσιου χαρακτήρα του* (ουσιαστικά και ιδιαίτερα όσον αφορά την προάσπιση της ακαδημαϊκής ελευθερίας), *της πλήρους διαφάνειας και της έμπρακτης δημοκρατίας*, όπως πρέπει να αποτυπώνεται στην καθημερινότητα της ακαδημαϊκής μας ζωής. Αναλυτικότερα η πρόταση μου για τη στρατηγική της αναγέννησης του Πανεπιστημίου μας κινείται σε τρεις άξονες, τους οποίους θα περιγράψω συνοπτικά. Οι άξονες αυτοί αφορούν (α) την ενδυνάμωση του υφιστάμενου πυρήνα του ΓΠΑ και τη διεύρυνσή του με νέα Τμήματα/Σχολές και άλλες εκπαιδευτικές δομές (β) τη σημαντική και ουσιαστική αύξηση της εξωστρέφειας και, συνεπακόλουθα, της χρηματοδότησης του Ιδρύματος και (γ) τη θεμελιώδη βελτίωση της καθημερινότητας στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, μέσα από σειρά δράσεων σχετικών τόσο με την οργάνωση της διοίκησης όσο και την ανάληψη πρωτοβουλιών σε θεσμικό επίπεδο.

I. Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΔΙΑΡΘΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΑΣ

Η εξέλιξη του Γεωπονικού Πανεπιστημίου θα πραγματοποιηθεί με σεβασμό στο ιστορικό πλαίσιο της δομής και της λειτουργίας του Ιδρύματος, χωρίς όμως αυτό να αποτελεί τροχοπέδη. Η αναδιάρθρωση ενός Πανεπιστημίου είναι αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής του, η επικαιροποίηση της οποίας, κάθε 5-10 έτη, θα έπρεπε ήδη να έχει θεσπιστεί. Είναι επιτακτική η ανάγκη να προχωρήσουμε άμεσα στην ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας και να καλύψουμε το όποιο «χαμένο» έδαφος με βασικό στόχο την κατάκτηση της πρωτοπορίας στον χώρο μας.

(α) Η ενδυνάμωση του πυρήνα του ΓΠΑ – Αναδιάρθρωση

Τα έξι Τμήματα που απαρτίζουν τον βασικό πυρήνα του Γεωπονικού Πανεπιστημίου θα εξακολουθούν να έχουν τον κύριο ρόλο - και την ανάλογη ευθύνη - στη λειτουργία του Ιδρύματος και στο μέλλον. Είναι προφανής η ανάγκη ενδυνάμωσής τους για να επιτελέσουν την αποστολή τους με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να υλοποιηθούν μία σειρά από δράσεις, όπως:

- *Ανάδειξη της διακριτής ταυτότητας κάθε Τμήματος, στο πλαίσιο της υφιστάμενης θεσμικής δομής του ΓΠΑ– Ισχυροποίηση των πτυχίων*: ο διαρκής εμπλουτισμός των γνωστικών αντικειμένων που θεραπεύει κάθε Τμήμα σε συνδυασμό με την εξέλιξη της επιστήμης και το πλαίσιο του ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών που προσφέρουν τα Τμήματα, όπως θεσπίστηκε πρόσφατα με το άρθρο 46 του ν. 4485/17, έχει δημιουργήσει την ανάγκη περαιτέρω εξειδίκευσης των προγραμμάτων σπουδών. Εξ ου και αναδύεται ξανά η ανάγκη για τη διαμόρφωση λεπτής ισορροπίας μεταξύ γενικών μαθημάτων, γενικών μαθημάτων *της ειδικότητας* και εξειδικευμένων μαθημάτων. Η υποστήριξη του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών ενός Τμήματος με

μαθήματα που προσφέρουν τα υπόλοιπα Τμήματα είναι ένα σημαντικό πλεονέκτημα για τους αποφοίτους του ΓΠΑ, αλλά και συμβατό με τις σύγχρονες ερευνητικές και εκπαιδευτικές αντιλήψεις στο πλαίσιο της αειφορίας και της δι-επιστημονικότητας. Ωστόσο, σύμφωνα και με το πνεύμα του νόμου, τα μαθήματα αυτά πρέπει να εξυπηρετούν την *εξειδικευμένη αποστολή* κάθε Τμήματος και να *μεγιστοποιούν το εκπαιδευτικό αποτέλεσμα* στους αποφοίτους των διαφορετικών Τμημάτων, αξιοποιώντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την παροχή μαθημάτων μεταξύ των Τμημάτων. Προς αυτή την κατεύθυνση, και μετά την ολοκλήρωση του τρέχοντος Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών (εντός του επόμενου ακαδημαϊκού έτους), οπότε και θα αξιολογηθεί αυτό συνολικά, θα πρέπει να εξετάσουμε την ανάγκη βελτίωσης των προγραμμάτων σπουδών. Θα πρέπει ασφαλώς να ληφθεί υπόψη τόσο ο αυξημένος αριθμός φοιτητών όσο και το μειούμενο προσωπικό και οι ελλείψεις σε εκπαιδευτικές υποδομές. Το πρόβλημα αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί με τη δημιουργία, σε ορισμένο ποσοστό, *«υβριδικών» μαθημάτων*, τα οποία θα αποτελούν περιεκτική συνδιδασκαλία δύο ή περισσότερων μαθημάτων προσφερόμενων από ένα Τμήμα στα υπόλοιπα, ενώ κάθε Τμήμα θα πρέπει να προτείνει τις εξειδικευμένες ανάγκες του σε υποστήριξη από τα υπόλοιπα Τμήματα. Το πρόγραμμα σπουδών κάθε Τμήματος πρέπει να αποτυπωθεί σαφώς και με ιδιαίτερο βάρος στον *τίτλο του πτυχίου* που παρέχει το κάθε Τμήμα. Θα πρέπει επιτέλους να σταματήσει η σύγχυση μεταξύ των ειδικοτήτων τις οποίες παρέχουν τα διαφορετικά Τμήματα ως βασικές ακαδημαϊκές μονάδες. Σε δεύτερο στάδιο, η διακριτή αντιμετώπιση των τίτλων των πτυχίων μπορεί να εξεταστεί και σε επίπεδο των διαφορετικών κατευθύνσεων σπουδών μέσα στο ίδιο Τμήμα. Για την επικαιροποίηση των προγραμμάτων σπουδών θα λαμβάνεται συμβουλευτικά υπόψη και η γνώμη των αποφοίτων μας σε συνεργασία και με τον Σύλλογο Αποφοίτων ΓΠΑ. Όσον αφορά τα μεταπτυχιακά προγράμματα, θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στον *διατμηματικό χαρακτήρα* τους.

- *Ενίσχυση των Τμημάτων με ανθρώπινο δυναμικό και εργαστήρια*: η αποχώρηση, λόγω συνταξιοδότησης, ενός διαρκώς αυξανόμενου αριθμού συναδέλφων έχει προκαλέσει δυσχέρειες στην υλοποίηση των προγραμμάτων σπουδών. Η εισήγηση του Πρύτανη στη Σύγκλητο σχετικά με την κατανομή των νέων θέσεων, όποτε αυτές αποδίδονται στο Πανεπιστήμιο, θα πρέπει να βασίζεται εφεξής σε έναν κοινά αποδεκτό αλγόριθμο, ο οποίος θα λαμβάνει υπόψη πρώτιστα τις ανάγκες σε εκπαιδευτικό έργο και πώς αυτές διαμορφώνονται ανά εργαστήριο και μάθημα, σε σχέση με την αναλογία διδασκόντων/φοιτητών και τις εξειδικευμένες ανάγκες κάθε μαθήματος σε θεωρητικές και εργαστηριακές ασκήσεις. Τέλος, θα παροτρυνθεί η δημιουργία νέων Εργαστηρίων με στόχο τόσο την καλύτερη υποστήριξη, σε εκπαιδευτικό και ερευνητικό επίπεδο, υφιστάμενων και νέων γνωστικών αντικειμένων, όσο και την ενίσχυση του ρόλου του ΓΠΑ γενικότερα.

(β) Η διεύρυνση του Πανεπιστημίου με νέα Τμήματα

Η δημιουργία νέων Τμημάτων στο ΓΠΑ, χωρίς να αποτελεί από μόνη της πανάκεια ή αυτοσκοπό της στρατηγικής του Πανεπιστημίου μας, μπορεί να έχει μόνο θετικά αποτελέσματα. Εκτιμάται ότι υπάρχει η δυνατότητα ίδρυσης, σε πρώτη φάση, 3-5 νέων Τμημάτων. Για την υλοποίηση αυτού του στόχου θα πρέπει να κινηθούμε *αποφασιστικά και προσεκτικά*. Θα πρέπει να εφαρμοστεί ένα συγκεκριμένο

χρονοδιάγραμμα το οποίο θα οδηγήσει, το αργότερο μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους, στην έγκριση από τη Σύγκλητο, του νέου καταστατικού χάρτη του Ιδρύματος. Ουσιαστικά πρόκειται για μία διαδικασία *αναγέννησης* του Γεωπονικού Πανεπιστημίου, συμπεριλαμβάνοντας κάτω από την «ομπρέλα» του τα μείζονα θεματικά επιστημονικά πεδία του γεωπονικού, αγροδιατροφικού και ευρύτερου γεωτεχνικού τομέα.

Θα πρέπει εξαρχής να καταστεί σαφές ότι οι προτάσεις για τα νέα Τμήματα δεν είναι δυνατόν, ούτε σωστό, να προέλθουν αποκλειστικά από τον Πρύτανη ή μία ολιγομελή επιτροπή. Αντίθετα, θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο ουσιαστικού διαλόγου με συμμετοχή ολόκληρης της ακαδημαϊκής κοινότητας. Τον κύριο λόγο σε αυτή τη διαδικασία θα έχουν τα Τμήματα, σε επίπεδο Γενικών Συνελεύσεων αλλά και ομάδων συναδέλφων, που θα κληθούν *άμεσα* να καταθέσουν τις προτάσεις τους. Άλλωστε, τα υφιστάμενα Τμήματα θα κληθούν, τουλάχιστον σε αρχικό στάδιο και σε σημαντικό βαθμό, να υποστηρίξουν τη λειτουργία των νέων Τμημάτων. Πρέπει να τονίσω ότι η συμμετοχή στον διάλογο *από όλα τα μέλη της Πανεπιστημιακής μας κοινότητας* είναι και επιθυμητή και επιβεβλημένη και όλες οι απόψεις θα ληφθούν υπόψη *με ιδιαίτερη προσοχή*. Ωστόσο, η διαβούλευση θα γίνει οργανωμένα και με συγκεκριμένους κανόνες και προϋποθέσεις:

- Κάθε πρόταση νέου Τμήματος θα πρέπει να συνοδεύεται από μία έκθεση βιωσιμότητας, με βάση τυποποιημένα κριτήρια (όπως είναι το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών, ο εκτιμώμενος αριθμός φοιτητών, οι προοπτικές απασχόλησης των αποφοίτων, οι ανάγκες σε προσωπικό και υποδομές, κ.λπ.). Τα κριτήρια αυτά θα είναι διαθέσιμα με την έναρξη της διαδικασίας (Σεπτέμβριο), ενώ οι προτάσεις θα πρέπει να έχουν κατατεθεί το αργότερο μέσα σε διάστημα δύο μηνών, έτσι ώστε να επεξεργασθούν στη συνέχεια από την επιτροπή στην οποία θα εκπροσωπούνται όλα τα Τμήματα.
- Κάθε πρόταση θα πρέπει να έχει ένα στρατηγικό όραμα ικανού χρονικού βάθους, τουλάχιστον 5-10 ετών και να μην βασιστεί σε ευκαιριακές επιστημονικές τάσεις ή συγκυρίες.
- Η δημιουργία των νέων Τμημάτων δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να οδηγήσει στην αποδυνάμωση ή, ακόμα χειρότερα, στη διάσπαση των υφιστάμενων Τμημάτων.
- Σε περίπτωση κατά την οποία η πρόταση για την ίδρυση ενός αυτοδύναμου νέου τμήματος δεν είναι δυνατόν να υλοποιηθεί *άμεσα*, κυρίως λόγω έλλειψης ανθρώπινου δυναμικού και υλικοτεχνικών υποδομών, θα πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη, με απόφαση της Συγκλήτου είτε για την ενδεχόμενη λειτουργία του Τμήματος ως μη αυτοδύναμου, με μία ελεγχόμενη, μεταβατική προς την αυτοδυναμία περίοδο, ή για την προγραμματισμένη μετάθεση της ίδρυσης σε επόμενη φάση εφόσον ικανοποιηθούν οι προϋποθέσεις που θα θέσει ο νέος καταστατικός χάρτης. Σε κάθε περίπτωση, η απόφαση της Συγκλήτου θα πρέπει να οδηγήσει σε ένα σαφώς διατυπωμένο πλάνο, δεσμευτικό ως προς το χρονοδιάγραμμα και τους όρους υλοποίησης τους οποίους θα περιγράφει.
- Η δημιουργία νέων Σχολών θα βασιστεί σε προτάσεις που θα υποβληθούν και θα επεξεργαστούν παράλληλα με τις προτάσεις των νέων Τμημάτων. Προφανώς η αναδιάρθρωση των Σχολών θα συμπεριλαμβάνει όλα τα Τμήματα του ΓΠΑ, νέα και υφιστάμενα.

- Βασική επιδίωξη της προτεινόμενης στρατηγικής αποτελεί η εξασφάλιση, με όλες μας τις δυνάμεις, της αυτοδυναμίας και αυτοτέλειας του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Με αυτό τον γνώμονα, θα πραγματοποιηθούν διερευνητικές συζητήσεις, από μηδενική βάση, στα πλαίσια ενδεχόμενων συνεργασιών/συμπράξεων με άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα τόσο αναφορικά με τη διεύρυνση του ΓΠΑ όσο και σε περίπτωση ευρύτερων ανακατατάξεων στον ακαδημαϊκό χάρτη της χώρας. Κάθε ενδεχόμενη συνεργασία θα αξιολογηθεί με γνώμονα το όφελος του Πανεπιστημίου μας.

(γ) Η δημιουργία συμπληρωματικών εκπαιδευτικών δομών

Με στόχο τη σημαντική αύξηση της εξωστρέφειας του Πανεπιστημίου μας, θα οργανωθούν και θα λειτουργήσουν άμεσα *μόνιμες δομές επαγγελματικής εκπαίδευσης* (εν είδη επαγγελματικών σχολών), οι οποίες θα παρέχουν εξειδικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα σε αντικείμενα αιχμής. Για παράδειγμα, μπορούν να οργανωθούν προγράμματα σχετικά με τεχνικές άρδευσης, αρχιτεκτονικής τοπίου, οινοποιίας και πλήθους άλλων αντικειμένων. Τα προγράμματα αυτά θα απευθύνονται τόσο σε επαγγελματίες (π.χ. παραγωγούς, στελέχη επιχειρήσεων), όσο και ευρύτερα στην κοινωνία. Η υλοποίηση των προγραμμάτων θα πραγματοποιείται υπό μορφή σεμιναρίων, θερινών σχολείων ή προγραμμάτων μεγαλύτερης διάρκειας, ανάλογα με το επιδιωκόμενο εκπαιδευτικό αποτέλεσμα. Είναι ευκαιρία για το ΓΠΑ να καθιερώσει όσο γίνεται περισσότερα τέτοια προγράμματα σπουδών που οδηγούν στην εξωστρέφεια του Πανεπιστημίου και των επιστημόνων αποφοίτων του. Η επιτυχία του προγράμματος ΤΡΙΠΤΟΛΕΜΟΣ επιβεβαιώνει τη αναγκαιότητα μιας τέτοιας κατεύθυνσης/επιλογής. Η λειτουργία δομών επαγγελματικής εκπαίδευσης βέβαια προϋποθέτει τη σοβαρή και ουσιαστική ενίσχυση διαφόρων υφιστάμενων υποδομών του ΓΠΑ (π.χ. δένδροκομείο, κτηνοτροφείο, ιχθυοτροφείο, κ.λπ.) και τη δημιουργία νέων (π.χ. πιλοτικές μονάδες παραγωγής τροφίμων, μετασυλλεκτικών πειραμάτων, κ.λπ.), όπως θα αναλυθεί στην επόμενη ενότητα. Οι δομές επαγγελματικής εκπαίδευσης θα μπορέσουν να αξιοποιηθούν και για τη λειτουργία διεθνών θερινών σχολείων και μεταπτυχιακών προγραμμάτων, με ό,τι συνεπάγεται αυτό για την αύξηση της εξωστρέφειας του Πανεπιστημίου μας.

Η υλοποίηση των ανωτέρω δομών και δράσεων θα εξασφαλίσει στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών την ηγεμονία στον χώρο της γεωτεχνικής εκπαίδευσης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

II. Η ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΓΠΑ ΚΑΙ Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ

Η διαρκώς μειούμενη χρηματοδότηση από την Πολιτεία καθιστά υποχρεωτική την εξασφάλιση εναλλακτικών πόρων ενίσχυσης της λειτουργίας του ΓΠΑ, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα πάψουμε να διεκδικούμε συνεχώς και με επιμονή από την πολιτεία την εκπλήρωση των θεσμικών υποχρεώσεων της. Η στρατηγική ενίσχυσης της χρηματοδότησης θα υλοποιηθεί πάντα και απαρέγκλιτα με γνώμονα τον *δωρεάν, δημόσιο χαρακτήρα* του Πανεπιστημίου μας.

(α) Η αύξηση των τακτικών πιστώσεων

Όσον αφορά τις *τακτικές πιστώσεις*, θα επιδιώξουμε άμεσα την αναθεώρηση των κριτηρίων κατανομής τους μεταξύ των ΑΕΙ της χώρας, καθώς το ισχύον σύστημα είναι *απαρχαιωμένο* και έχει οδηγήσει σε διαχρονική υποχρηματοδότηση του ΓΠΑ. Με την εφαρμογή νέων, διορθωμένων συντελεστών

χρηματοδότησης θα μπορούσαμε, στη βάση μελέτης της Διεύθυνσης Οικονομικού, να πετύχουμε αύξηση των τακτικών πιστώσεων κατά περίπου 600,000 €. Πέραν αυτού, θα επιδιώξουμε στο μέγιστο βαθμό την απορρόφηση και αξιοποίηση των δημόσιων επενδύσεων. Τέλος, θα προχωρήσουμε άμεσα σε εξορθολογισμό ορισμένων πάγιων δαπανών, όπως για παράδειγμα των δαπανών σε ηλεκτρική ενέργεια, μέσω της εγκατάστασης αυτοματισμών και άλλων μέσων μείωσης των ενεργειακών απωλειών και της ιδιοπαραγωγής ενέργειας.

(β) Η αύξηση του αριθμού των χρηματοδοτούμενων έργων

Από την άλλη πλευρά, πρέπει να αυξηθεί σε σημαντικά υψηλότερο επίπεδο η χρηματοδότηση του Πανεπιστημίου μας από ερευνητικά προγράμματα. Παρά την εξαιρετικά επιτυχημένη επίδοση του ΓΠΑ στην ανταγωνιστική διεκδίκηση προγραμμάτων όλων των κατηγοριών, είναι γεγονός ότι μεγάλος ακόμα αριθμός συναδέλφων δεν εμπλέκεται τακτικά στην υποβολή προτάσεων χρηματοδοτούμενων έργων. Ένας σοβαρός αποθαρρυντικός παράγοντας είναι βέβαια η αυξημένη γραφειοκρατία που συνοδεύει την υποβολή των προτάσεων και τη διαχείριση των εγκεκριμένων έργων. Αποτελεί άμεση προτεραιότητα η αυξημένη και ουσιαστική υποστήριξη κάθε συναδέλφου στην προετοιμασία ερευνητικών προτάσεων μέσω της ενισχυμένης λειτουργίας του αντίστοιχου γραφείου (HelpDesk) του ΕΛΚΕ, το οποίο θα στελεχωθεί με προσωπικό ανάλογων προσόντων (τα οποία θα ενισχυθούν περαιτέρω μέσω κατάρτισης, κ.λπ.) και αφοσιωμένο στην αποστολή του (εξειδικευμένη εύρεση προσκλήσεων χρηματοδότησης, ενημέρωση ως προς τη νομοθεσία, καθοδήγηση στη σύνταξη προτάσεων και προϋπολογισμών, κ.ά.). Ταυτόχρονα, θα επιδιωχθεί η κατά το δυνατόν βελτίωση του τρόπου της εφαρμογής των διατάξεων που διέπουν το καθεστώς των πάσης φύσεως δαπανών (π.χ. προμηθειών και άλλων), το οποίο προς το παρόν απορροφά δυσανάλογα μεγάλο ποσοστό του χρόνου των μελών της ακαδημαϊκής μας κοινότητας και των συνεργατών τους, σε βάρος της ουσιαστικής επιστημονικής-ερευνητικής εργασίας. Στο θέμα αυτό θα εξαντλήσουμε όλα τα δυνατά περιθώρια ευελιξίας.

Ένα ακόμα σημαντικό βήμα είναι η ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των συναδέλφων έτσι ώστε να προκύψουν νέες ιδέες και διαδικασίες οι οποίες θα μπορέσουν να εκφραστούν και σε επίπεδο υποβολής προτάσεων έργων. Προς αυτή την κατεύθυνση θα καθιερωθεί, αρχικά σε ετήσια βάση, κατά προτίμηση με την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους, η διεξαγωγή μίας *Ανοικτής Εβδομάδας του ΓΠΑ*, κατά τη διάρκεια της οποίας θα πραγματοποιούνται παρουσιάσεις των δραστηριοτήτων όλων των Εργαστηρίων του ΓΠΑ. Οι παρουσιάσεις θα οργανωθούν υπό μορφή θεματικών ημερίδων και θα είναι ανοικτές στην ευρύτερη κοινωνία. Στο τέλος κάθε ημερίδας θα υπάρξει η δυνατότητα συναντήσεων από ενδιαφερόμενους εντός και εκτός ΓΠΑ για συζητήσεις σχετικά με ενδεχόμενες συνεργασίες.

(γ) Η στρατηγική αύξησης της χρηματοδότησης μέσω της εξωστρέφειας – Κυψέλη Καινοτομίας Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Η αύξηση της εξωστρέφειας του Πανεπιστημίου μας αποτελεί από μόνη της στρατηγικό στόχο. Άλλωστε, είναι το μοναδικό «αδύναμο» σημείο το οποίο επισημάνθηκε κατά την πρόσφατη εξωτερική αξιολόγηση του Ιδρύματος. Είναι αδήριτη η ανάγκη ενίσχυσης υφιστάμενων και η δημιουργία νέων δομών με εξωστρεφή προσανατολισμό, τόσο για την αύξηση του ειδικού ακαδημαϊκού βάρους του ΓΠΑ στο ακαδημαϊκό τοπίο, όσο και την αύξηση της χρηματοδότησης. Για παράδειγμα, μερικές από τις προτεινόμενες δράσεις αφορούν τα εξής:

- Τη διερεύνηση της δυνατότητας χρηματοδότησης από την Περιφέρεια Αττικής και άλλες Περιφέρειες για δράσεις στο πλαίσιο κοινών ενδιαφερόντων. Το ΓΠΑ διαθέτει την τεχνογνωσία, οι Περιφέρειες μπορούν να διαθέσουν τους πόρους για την υλικοτεχνική υποδομή έτσι ώστε να επιτευχθεί π.χ. η περαιτέρω εμβάθυνση της συνεργασίας με την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και τις αντίστοιχες Περιφερειακές Ενότητες, νέες συνεργασίες σε περιφερειακό επίπεδο όπως π.χ. με την Περιφέρεια Θεσσαλίας όπου υλοποιείται το «πρόγραμμα Νιάρχος».
- Την άμεση συντήρηση και υλικοτεχνική ενίσχυση Εργαστηρίων και εκπαιδευτικών δομών όπως, για παράδειγμα, εκπαιδευτικών και παραγωγικών μονάδων του Τμήματος Επιστήμης Ζωικής Παραγωγής και Υδατοκαλλιεργειών και του Τμήματος Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής του Ανθρώπου, πειραματικών χώρων των Τμημάτων Επιστήμης Φυτικής Παραγωγής και Αξιοποίησης Φυτικών Πόρων & Γεωργικής Μηχανικής, κ.λπ. Στόχος είναι οι δομές αυτές να μετατραπούν σε *πρότυπες μονάδες*, αντιπροσωπευτικές της σύγχρονης επιστήμης και των τεχνολογιών αιχμής. Με βάση το ίδιο σκεπτικό, θα δημιουργηθούν *επιδεικτικές πιλοτικές μονάδες* σχετικές με τη βιομηχανική παραγωγή τροφίμων (για παράδειγμα στο κτήμα των Σπάτων). Πέραν της εξασφάλισης της σωστής λειτουργίας τους για την έρευνα και την εκπαίδευση, οι δομές αυτές θα μπορούν να αξιοποιηθούν και στο πλαίσιο των μόνιμων *Δομών Επαγγελματικής Εκπαίδευσης*, οι οποίες αναφέρθηκαν στην προηγούμενη ενότητα. Επίσης, θα μπορέσουν να αποτελέσουν χώρους ανάπτυξης και επίδειξης νέων τεχνολογιών και συγκριτικής αξιολόγησης μεθόδων και προϊόντων.
- Την εξασφάλιση, κεντρικά και σε βάθος χρόνου, της διαπίστευσης Εργαστηρίων, τα οποία θα έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν υπηρεσίες και στην κοινωνία.
- Την αναμόρφωση του σχεδίου εκμετάλλευσης των αγροκτημάτων προς αποδοτικότερες επιλογές στο πλαίσιο της λειτουργίας της Εταιρείας Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του ΓΠΑ, συμπεριλαμβανομένης της επαναξιολόγησης της συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς, χωρίς παράλληλα να ξεφύγουν από τον στόχο και την αποστολή τους, που είναι η έρευνα και η εκπαίδευση.
- Την παραγωγή, σε δεύτερο στάδιο, επώνυμων προϊόντων αποκλειστικής προέλευσης ΓΠΑ και την άμεση διάθεσή τους στην αγορά.
- Την καθιέρωση από το ΓΠΑ παροχής ολοκληρωμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών σε παραγωγούς και άλλους επαγγελματίες, πεδίο στο οποίο το ΓΠΑ έχει σαφές πλεονέκτημα. Το σύστημα αυτό θα δώσει σημαντικές ευκαιρίες απασχόλησης στους αποφοίτους μας χωρίς να είναι ανταγωνιστικό απέναντι στους υπόλοιπους συναδέλφους.
- Την υλοποίηση σχεδίων πειραματικών και μερικώς παραγωγικών μονάδων στα Σπάτα και ενδεχομένως στο Λυσσιατρείο.
- Την αξιοποίηση των νεοϊδρυθέντων Κέντρων του ΓΠΑ, όπως του Κέντρου Σχεδιασμού και Ανάλυσης Πειραμάτων (ΚΕ.Σ.Α.Π), του Κέντρου Εφαρμογών Κυτταρικών Τεχνολογιών (ΚΕ.ΚΥ.ΤΕ) και του Κέντρου Θρέψης Φυτών και Ποιότητας Εδάφους (ΚΕ.Θ.ΦΥ.Π.Ε.) (και άλλων μελλοντικά), σε συνδυασμό με την παραχώρηση, στο Ίδρυμα μας, του παρακείμενου χώρου του Λυσσιατρείου. Την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του υπό ίδρυση Κέντρου στην Αλίαρτο Βοιωτίας και των εκπαιδευτικών-επιδεικτικών υποδομών στην Κωπαΐδα (πρόγραμμα «Νιάρχος»).
- Την ενσωμάτωση και διασύνδεση μέρους των παραπάνω δραστηριοτήτων σε μία ενιαία *Κυψέλη Καινοτομίας του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών*, η διαχείριση της οποίας θα γίνεται με

τρόπο ιδιαίτερα ευέλικτο έτσι ώστε να μπορέσει να λειτουργήσει ουσιαστικά, απρόσκοπτα και να καταστεί βιώσιμο σε βάθος χρόνου. Η αρχική χρηματοδότηση της Κυψέλης θα γίνει μέσα από ερευνητικά προγράμματα, δημόσιες επενδύσεις και προγράμματα σε Περιφερειακό επίπεδο. Στόχος είναι η επίτευξη της αυτοχρηματοδοτικής ικανότητας σε χρονικό διάστημα μικρότερο της τριετίας.

- Τη βελτίωση της διαχείρισης, προβολής και αξιοποίησης του Γεωργικού Μουσείου.
- Την αναμόρφωση της λειτουργίας και της προβολής του Μετεωρολογικού Σταθμού.

Πέραν αυτών των δράσεων θα επιδιωχθεί η ακόμα μεγαλύτερη προβολή του Ιδρύματος, ειδικά σε συνδυασμό με τη συμπλήρωση των εκατό χρόνων από την ίδρυσή του. Έτσι, θα διεκδικήσουμε από τον Δήμο Αθηναίων και άλλους φορείς την ανακήρυξη του 2020 ως «Έτους Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών».

III. Η ΘΕΜΕΛΙΩΔΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΜΑΣ ΖΩΗΣ ΣΤΟ ΓΠΑ

Εκτός από την αναθεώρηση και την υλοποίηση της νέας στρατηγικής του Γεωπονικού Πανεπιστημίου, είναι απαραίτητη η βελτίωση εκείνων των παραμέτρων που καθορίζουν τη λειτουργία του Ιδρύματος και τον βαθμό στον οποίο εκτελούμε ανεμπόδιστα την αποστολή μας και τις υπόλοιπες δραστηριότητες σε καθημερινή βάση.

(α) Χρηστή διοίκηση και διαρκής επικοινωνία με όλη την ακαδημαϊκή κοινότητα

Είναι αναγκαία η αποκατάσταση της άμεσης επικοινωνίας και της εμπιστοσύνης μεταξύ της Πρυτανείας και της ακαδημαϊκής κοινότητας με τακτική ενημέρωση (τόσο μέσω της ιστοσελίδας του ΓΠΑ όσο και σε επίπεδο ΓΣ Τμημάτων και συλλογικών φορέων του ΓΠΑ) και προσωπικές επαφές με τα Τμήματα και τις υπόλοιπες δομές, έτσι ώστε να υπάρχει σαφής και πλήρης ενημέρωση σχετικά με διάφορα προβλήματα, διάλογος, προτάσεις βελτίωσης και παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των διαφόρων παρεμβάσεων.

Στο ίδιο πνεύμα, πρέπει να θεσπισθεί ο κανόνας της διαρκούς και διαφανούς ενημέρωσης για όλες τις επιμέρους αποφάσεις της Διοίκησης, όπως για παράδειγμα η επιλογή της κατά προτεραιότητα ικανοποίησης διαφόρων αιτημάτων από τις διαφορετικές Διευθύνσεις, τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης αποφάσεων, η πρόσβαση στην ανάρτηση των Αποφάσεων της Συγκλήτου και του Πρυτανικού Συμβουλίου όλων των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας, κ.λπ. Είναι αυτονόητο ότι η Πρυτανεία θα «τείνει ευήκοο ους» και θα είναι ανοικτή στην άσκηση κριτικής αλλά και θα κάνει, σε ετήσια τουλάχιστον βάση, απολογισμό για τις πράξεις και τις αποφάσεις της.

(β) Μείωση της γραφειοκρατίας και ενίσχυση του Διοικητικού μηχανισμού

Είναι πραγματικά αξιόπαινη η προσπάθεια, σε καθημερινή βάση, των στελεχών της Διοίκησης του Πανεπιστημίου μας να ανταπεξέλθουν στις αυξημένες απαιτήσεις της λειτουργίας του ιδιαίτερα αν λάβουμε υπόψη μας τη διαρκή μείωση του προσωπικού. Η Πρυτανεία θα είναι αρωγός στη θωράκιση

και αναβάθμιση της υπόστασης των Συναδέλφων Διοικητικών. Αποτελεί άμεση προτεραιότητα η ενίσχυση του Διοικητικού μηχανισμού μέσα από μία σειρά δράσεων, όπως:

- Την άμεση ενίσχυση της στελέχωσης της Διοίκησης με την ολοκλήρωση των περιγραμμάτων θέσεων, όπως αυτές θα πρέπει να προβλεφθούν στο οργανόγραμμα με βάση τις πραγματικές ανάγκες και όχι την υφιστάμενη κατάσταση. Με τον τρόπο αυτό θα μπορέσουν επιτέλους να αποδώσουν στο μέγιστο βαθμό όλες οι Διευθύνσεις.
- Τη βελτίωση του βαθμού αποκέντρωσης της Κεντρικής Διοίκησης όσον αφορά τα ακαδημαϊκά θέματα με την ενισχυμένη στελέχωση των Γραμματειών των Τμημάτων και, στη συνέχεια, την ανάλογη κατανομή αρμοδιοτήτων.
- Τη βελτίωση του συντονισμού των επιμέρους Διευθύνσεων με αυστηρή παρακολούθηση των καθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησης αποφάσεων μέσω οργάνου το οποίο θα δημιουργηθεί για αυτό τον σκοπό.
- Την επέκταση της εφαρμογής του ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου και της γενικότερης ψηφιοποίησης των διοικητικών εγγράφων και διαδικασιών, με στόχο τόσο την ταχύτερη διεκπεραίωσή τους όσο και την αυξημένη δυνατότητα παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης αποφάσεων και αντιμετώπισης αιτημάτων και ερωτήσεων προς τη Διοίκηση.
- Την απλοποίηση, μέσω ψηφιοποίησης, της διαδικασίας αξιολόγησης των διδασκόντων υπό τον συντονισμό της ΜΟΔΠ.
- Την πρόσκληση προς υποβολή, σε ετήσια βάση και μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής, προτάσεων προς βελτίωση της λειτουργίας του Ιδρύματος από όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής μας κοινότητας.

(γ) Βελτίωση της καθημερινής διεξαγωγής του εκπαιδευτικού έργου και άλλων δραστηριοτήτων

Είναι γεγονός ότι τόσο η αύξηση του αριθμού των εισακτέων, χωρίς κανένα ακαδημαϊκό κριτήριο, όσο και η μείωση της χρηματοδότησης έχουν προκαλέσει ασφυκτικές συνθήκες στη διεξαγωγή του εκπαιδευτικού έργου και την εν γένει λειτουργία του Πανεπιστημίου. Η βελτίωση αυτών των συνθηκών αποτελεί μία ακόμα προτεραιότητα της νέας Πρυτανικής αρχής και θα υλοποιηθεί μέσα από δράσεις όπως:

- Συνεχείς θεσμικές παρεμβάσεις στο Υπουργείο με στόχο τον εξορθολογισμό του αριθμού των εισακτέων αλλά και αλλαγή της υφιστάμενης νομοθεσίας προς ουσιαστική προστασία του αυτοδιοίκητου των ΑΕΙ.
- Καθιέρωση ηλεκτρονικού συστήματος ενημέρωσης σχετικά με τη διαθεσιμότητα των αιθουσών διδασκαλίας (θεωρητικών παραδόσεων και εργαστηριακών ασκήσεων) προς βελτίωση της διαχείρισης του αυξημένου αριθμού φοιτητών.
- Ένας αντίστοιχος μηχανισμός θα θεσπισθεί και για την πρόσβαση σε ερευνητικές και παραγωγικές δομές (π.χ. θερμοκήπια). Με τον τρόπο αυτό θα γίνει δυνατή η μετατροπή αρκετών υφιστάμενων δομών σε κεντρικές εγκαταστάσεις (core facilities).
- Ίδρυση Δικτύου Εργαστηρίων (μεγάλων οργάνων) υποστήριξης έρευνας. Στήριξη του δικτύου στη συντήρηση και καλή λειτουργία των μεγάλων οργάνων από τον ΕΛΚΕ

- Αύξηση της συνεκτικότητας και λογικής ακολουθίας (συμπεριλαμβανόμενων προαπαιτούμενων) των μαθημάτων στα προγράμματα σπουδών με παράλληλο εξορθολογισμό και αύξηση της ευελιξίας του ωρολόγιου προγράμματος διδασκαλίας.
- Θεσμική οργάνωση και ενίσχυση της παροχής μαθημάτων με τηλεκπαίδευση (open courses), σε συνδυασμό και με τη λειτουργία των Μόνιμων Δομών Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, τα Θερινά Σχολεία και τα διεθνή μεταπτυχιακά.
- Κατασκευή, στο μέτρο του εφικτού, νέων χώρων διδασκαλίας και καλύτερη αξιοποίηση υφιστάμενων δομών.
- Καθορισμός ενός χώρου πραγματοποίησης συναντήσεων στο πλαίσιο ερευνητικών και άλλων προγραμμάτων και συνεργασιών, με δυνατότητα τηλεδιάσκεψης.
- Βελτίωση του επιπέδου της ασφάλειας του Πανεπιστημίου μας μέσω καθιέρωσης ενός κεντρικού, ψηφιακού συστήματος συναγερμού, σε συνδυασμό με εγκατάσταση ηλεκτρονικών κλειδαριών σε όλα τα Εργαστήρια και γραφεία του ΓΠΑ και την κατασκευή φυλακίων νέου τύπου στις πύλες εισόδου. Θέσπιση τακτικών (εξαμηνιαίων ή ετήσιων) ασκήσεων πυρασφάλειας. Βελτίωση του θεσμού των υπευθύνων κτηρίων και της λειτουργίας του Ιατρείου.
- Βελτίωση της πρόσβασης όλων των χώρων από ΑΜΕΑ καθώς και βελτίωση της ιστοσελίδας του ΓΠΑ για άτομα με προβλήματα όρασης.
- Διερεύνηση δυνατότητας δημιουργίας και λειτουργίας φοιτητικής εστίας.
- Ενίσχυση και τεχνική υποστήριξη διαφόρων εθελοντικών δράσεων (π.χ. αισθητικών καλλιτεχνικών παρεμβάσεων σε όλα τα κτήρια, διαχείρισης αδέσποτων, κ.ά.).
- Ενίσχυση των αθλητικών δραστηριοτήτων (υπαίθριων & γυμναστηρίου).
- Αισθητική αναβάθμιση του υπαίθριου χώρου του ΓΠΑ (δενδροκομείο, πειραματικοί χώροι Τμήματος Ζωικής Παραγωγής και Υδατοκαλλιέργειών, κ.ά.).
- Υποστήριξη διαφόρων δραστηριοτήτων με αμειβόμενη απασχόληση προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών.

Η ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΟΡΑΜΑΤΟΣ: ΛΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΛΟΓΙΑ.

Με το νέο ακαδημαϊκό έτος, θα αγωνιστούμε όλοι μαζί, με ενότητα και αποφασιστικότητα, στην αναγέννηση του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Στον αγώνα αυτόν η Πρυτανεία θα αφουγκράζεται και θα επιδιώξει να έχει συμμάχους όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας, ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, ΔΠ. Όλοι μαζί θα τα καταφέρουμε. Θα δώσουμε νέα πνοή στην πορεία του Ιδρύματος προς το μέλλον, υλοποιώντας τα βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα σχέδια ανάπτυξης και μετεξέλιξης. Η νέα Πρυτανική αρχή θα είναι απόλυτα προσηλωμένη στον αγώνα για την εκπλήρωση του κοινού μας οράματος. Αυτή είναι η προσωπική μου δέσμευση απέναντί σας.